

ઉકેલપત્ર : સત્સંગ પ્રારંભ

(સમય : સવારે ૯ થી ૧૨)

(રવિવાર, ૬ માર્ચ, ૨૦૨૨)

- નોંધ :- (૧) આપેલ આવૃત્તિ પ્રમાણેના પુસ્તકના જવાબ જ માન્ય રાખવા. તે સિવાયની આવૃત્તિના જવાબ માન્ય ન રાખવા.
 (૨) જમણી બાજુએ આપેલા અંકો જે તે પ્રશ્નના ગુણાંક દર્શાવે છે.
 (૩) જમણી બાજુએ પ્રશ્નની બાજુમાં કૌંસમાં આપેલા અંકો જે તે પ્રશ્નના જવાબના પાઠ/પાના નંબર દર્શાવે છે.

અગત્યની સૂચના

પ્રશ્નપત્રમાં દરેક પેટા પ્રશ્નની જમણી બાજુ દર્શાવેલ ખાનામાં, લખેલા ગુણની પછીના ખાલી ખાનામાં (ગુણ : ૧)
 પરીક્ષાર્થીને આપેલ ગુણ લખવાના છે. જો પ્રશ્નનો જવાબ ખોટો હોય તો તે ખાનામાં '૦' (અંકડામાં શૂન્ય) લખવું. ખરાં (✓)
 કે ખોટાં (X) ની નિશાની દરેક પેટા પ્રશ્નની ડાબી બાજુની ખાલી જગ્યામાં જ - પ્રશ્ન શરૂ થાય તે પહેલાં જ કરવી.

વિશેષ નોંધ

આપ જ્યારે પેપર તપાસો ત્યારે જ્યારે લાંબા જવાબોમાં દા. ત. ટૂંકનોંધ, પાંચ મુદ્દાના વાક્યો, કારણો વગેરે પ્રશ્નોમાં આપ જ્યારે ફાળવેલા ગુણ કરતાં ઓછા ગુણ આપતાં હોવ ત્યારે પરીક્ષાર્થીએ કયો મુદ્દો નથી લખ્યો જેના તમે ગુણ કાપ્યા છે. તેની તમે ટૂંકમાં ડાબી બાજુ ઉપર નોંધ લખો. દા.ત. માર્ચ-૨૦૧૩માં પ્રવેશ-૧ માં 'જોબનપગીનું પરિવર્તન' ટૂંકનોંધ પૂછાઈ હતી. જેમાં જોબનપગી પ્રાર્થના કરતાં પોતાના દોષનું વર્ણન કરતાં કહે છે. 'પ્રભુ ! હું કુળહીન, કુટિલ, કુપાત્ર, બુદ્ધિહીન છું. મેં આપને ન ઓળખ્યા. દીનબંધુ! દયા કરો. મારું મહાપાપ મટાડો.' આ મુદ્દો પરીક્ષાર્થીએ નથી લખ્યો તો બાજુમાં તમે લખી શકો કે 'પોતાના દોષ કહે છે.' આટલું જ લખવાનું છે અને તમે ગુણ ઓછા આપી શકો છો એટલે કે ફાળવેલ ગુણ કરતાં ઓછા ગુણ આપતાં પહેલાં બાજુમાં કયો મુદ્દો નથી તેની ટૂંકમાં નોંધ લખવી જરૂરી છે.

(વિભાગ - ૧ : ઘનશ્યામ ચરિત્ર, સત્તાવીસમી આવૃત્તિ - નવેમ્બર, ૨૦૧૮)

પ્ર.૧ નીચે આપેલાં અવતરણો કોણ, કોને અને ક્યારે કહે છે તે લખો. (કુલ ગુણ : ૮)

નોંધ :- કોણ કહે છે ૧ ગુણ, કોને કહે છે ૧ ગુણ, ક્યારે કહે છે ૧ ગુણ.

૧. મેં જરાય ઓછી કરી નથી. ચાલો, હું તમને બતાવું. (૩૬/૬૫)

⇒ ઘનશ્યામ - ભક્તિમાતા અને ધર્મપિતાને (માતા-પિતાને)

⇒ રામનવમીના પારણાં માટેની બધી રસોઈ ઘનશ્યામ જમી ગયાં. ભક્તિમાતાએ ધર્મપિતાને બીજી વસ્તુઓ લાવવાનું કહ્યું ત્યારે.

૨. ચકલાં આપણો પાક બગાડી જાય છે. (૧૪/૨૧)

⇒ ધર્મદેવ - ઘનશ્યામને

⇒ ધર્મદેવ બાજુના ગામમાં જવાના હોવાથી ઘનશ્યામને ખેતરમાં પાક સાચવવા માટે જવાનું કહે છે ત્યારે.

૩. અમે એક હજાર બાવાઓ છીએ. (૨૮/૫૦)

⇒ બાવાઓ - ધર્મદેવને

⇒ ધર્મદેવને ઘેર સીધું માગવા ગયેલા બાવાઓના આગેવાન સીધાંની માગણી કરતાં કહે છે.

પ્ર.૨ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. (કુલ ગુણ : ૪)

નોંધ :- અડધા સાચા જવાબનાં ગુણ આપવા નહિ.

૧. વેણીરામને ત્યાં ઘનશ્યામે શું ખાધું ? (૩૦/૫૩)

જ. વેણીરામને ત્યાં ઘનશ્યામે માખણ અને સાકર ખાધા.

૨. કાશીના વિદ્વાનો ધર્મદેવને કયાં મળવા આવ્યાં ? (૪૩/૭૬)

જ. કાશીના વિદ્વાનો ધર્મદેવને ગંગાકાંઠે આવેલા ગોમઠમાં મળવા આવ્યાં.

૩. સરયૂ નદીને કિનારે કયું શહેર છે ? (૧૫/૨૩)

જ. સરયૂ નદીને કિનારે અયોધ્યા નામનું શહેર છે.

૪. ધર્મપિતા સાથે મીન સરોવરે કોણ કોણ આવ્યાં હતા ? (૩૩/૬૧)

જ. ધર્મપિતા સાથે મીન સરોવરે ભક્તિમાતા, રામપ્રતાપ, વશરામ અને ગામના બીજા લોકો આવ્યાં હતાં.

પ્ર.૩ નીચે આપેલાં ખોટાં વાક્યોને મથાળાના સંદર્ભમાં સાચાં લખો. (કુલ ગુણ : ૪)

❏ નોંધ :- સંપૂર્ણ સાચું વાક્ય લખ્યું હશે તો જ ગુણ પ્રાપ્ત થશે. અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

૧. પાણી ઉપર ચાલ્યા : મોટાભાઈ રામપ્રતાપ અને તેના જેવા બીજાં બે-ત્રણ છોકરાઓ તો હસવા લાગ્યા. ત્રણેબાજુ પૂર આવ્યું. થોડીવારમાં તો ત્રણેકોર જળબંબાકાર. (૩૮/૬૮)
- જ. પાણી ઉપર ચાલ્યા : નાનાભાઈ ઈચ્છારામ અને તેના જેવા બીજાં બે-ત્રણ બાળકો તો રોવા લાગ્યા. ચારેબાજુ પૂર આવ્યું. થોડીવારમાં તો ચારેકોર જળબંબાકાર. (૩૮/૬૮)
૨. ભાભીનો વિલાપ : એમ કરતાં કરતાં સાંજ થઈ. ઈચ્છારામભાઈએ ઊંટ ઉપર આઠે દિશામાં તપાસ કરવા માણસો મોકલ્યા. નાનાભાઈ ઘેર જતા નથી. (૪૭/૮૬)
- જ. ભાભીનો વિલાપ : એમ કરતાં કરતાં સવાર થયું. રામપ્રતાપભાઈએ ઘોડાઓ ઉપર ચારે દિશામાં તપાસ કરવા માણસો મોકલ્યા. મોટાભાઈ ખેતરે જતા નથી. (૪૭/૮૬)
૩. નવી બત્રીસી : ચંદા માસી તો ઈચ્છારામનો લંગડો પગ જોઈને ગભરાઈ ગયાં. તેમણે વસંતામામીને બૂમ પાડીને બોલાવ્યાં. ઈચ્છારામનો પગ દેખાડીને કહેવા લાગ્યાં. (૨૭/૪૭)
- જ. નવી બત્રીસી : સુવાસિની ભાભી તો ઘનશ્યામનું બોખું મોઢું જોઈને ગભરાઈ ગયાં. તેમણે ભક્તિમાતાને બૂમ પાડીને બોલાવ્યાં. ઘનશ્યામનું મોં દેખાડીને કહેવા લાગ્યાં. (૨૭/૪૭)
૪. નિત્યક્રમ : રામપ્રતાપ રોજ સવારે પાંચ વાગે ઊઠી જાય. ઊઠીને પથારીમાં થોડો વખત ગુરુનું સ્મરણ કરે. ભાઈઓ સાથે ગંગા નદીમાં સ્નાન કરવા પધારે. (૪૨/૭૫)
- જ. નિત્યક્રમ : ઘનશ્યામ રોજ સવારે ચાર વાગે ઊઠી જાય. ઊઠીને પથારીમાં થોડો વખત ભગવાનનું સ્મરણ કરે. મિત્રો સાથે સરયૂ નદીમાં સ્નાન કરવા પધારે. (૪૨/૭૫)

પ્ર.૪ નીચે આપેલા પ્રસંગોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રસંગના ફક્ત મુખ્ય પાંચ મુદ્દા (વાક્યના સ્વરૂપમાં) લખો.
(સળંગ વર્ણન કરવાનું નથી) (કુલ ગુણ : ૫)

❏ નોંધ :- આ પ્રમાણે જ વાક્ય લખ્યાં હોય તેવું જરૂરી નથી. પરીક્ષાર્થીઓએ પોતાની રીતે મુખ્ય પાંચ વાક્યો લખ્યાં હોય અને પ્રસંગ પૂર્ણ થતો હોય તો ગુણ આપવા જ.

૧. ઈચ્છારામનો ભાર વધી ગયો (સોળ ચિહ્નો) (૨૪/૪૨-૪૩)
૧. ગુંડા ગામથી અયોધ્યા પાછા વળતાં ઈચ્છારામ ચાલતાં શીખેલા ન હોવાથી વસંતાભાઈ તેમને તેડીને ચાલે અને ઘનશ્યામ ભક્તિમાતાની આંગળી પકડીને ચાલે.
૨. ઘનશ્યામે હઠ લીધી કે અમારા પગ પણ થાકી ગયા છે, માટે મને પણ તેડો.
૩. ભક્તિમાતાએ ઘનશ્યામને સમજાવવાનો પ્રયત્ન કર્યો કે ઈચ્છારામનો ભાર ઓછો છે વળી તેઓ ચાલતાં શીખ્યાં નથી.
૪. ઘનશ્યામે ઈચ્છારામનો ભાર વધારી દેતાં વસંતાભાઈએ કહ્યું : ‘ઈચ્છારામનો ભાર કેમ આટલો બધો વધી ગયો ?’
૫. ભક્તિમાતાએ કહ્યું : ‘ઘનશ્યામને ચાલવું નથી એટલે ઈચ્છારામનો ભાર વધારી દીધો છે, ચંદામાસી તમે ઘનશ્યામને તેડી લો એટલે બધું બરાબર થઈ જશે.’
૨. રામદત્તને કેરી ચખાડી (૧૭/૨૫-૨૭)
૧. સરોવરમાં ખૂબ રમીને ભૂખ્યા થયેલા બાળમિત્રોને સાથે આંબાવાડીમાં જઈને ઘનશ્યામે આંબા ઉપરથી પાકી કેરીઓ નીચે નાખી તે વેણી, માધવ અને પ્રાગ ભેગી કરવા લાગ્યા.
૨. રામદત્ત નામનો બ્રાહ્મણ ટોળા સાથે ત્યાંથી નીકળતાં બીજા બ્રાહ્મણોને બધી કેરીઓ ઉપાડી લેવાનું કહેતાં વેણીએ ના પાડી.
૩. કેરીઓ લેવા વળેલા રામદત્તના ખભા ઉપરથી ઘનશ્યામ દોરી લોટો લઈ ઝાડ પર ઊંચે પહોંચી જતાં રામદત્ત પણ ઝાડ પર ચડ્યો પણ ઘનશ્યામ હાથમાં ન આવતાં બધા બ્રાહ્મણોને ઝાડ પર બોલાવ્યા.
૪. ત્યાં તો ઘનશ્યામ નીચે ઊતરી રામદત્તને ખીજવતાં, મિત્રોને કહ્યું કોઈ બ્રાહ્મણને નીચે ઊતરવા ના દેતાં કાંકરા મારો.
૫. બ્રાહ્મણોને પોતાની ભૂલ સમજાતાં ઘનશ્યામની માફી માંગતાં ઘનશ્યામે માફી આપી દોરી-લોટો પાછાં આપ્યા.

પ્ર.૫ આપેલા વિકલ્પોમાંથી ફક્ત સાચા વિકલ્પોની આગળ આપેલા ચોરસ ખાનામાં ખરાની (✓) નિશાની કરો.
(કુલ ગુણ : ૮)

■ નોંધ :- એક કે એકથી વધારે વિકલ્પ સાચા હોઈ શકે. તમામ સાચા વિકલ્પ આગળ જ ખરાની નિશાની કરી હશે તો જ પૂર્ણ ગુણ મળશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

(૧) ૨, ૪ (૨૦/૩૨) (૨) ૩, ૪ (૨૮/૫૦) (૩) ૩ (૧૨/૧૮) (૪) ૨, ૩ (૪/૭)

પ્ર.૬ નીચે આપેલાં વાક્યોનાં કારણો જણાવો. (બે થી ત્રણ લીટીમાં જ) (કુલ ગુણ : ૬)

૧. રાજા રાયદર્શને મલ્લોને હઠ મૂકી દેવાનું કહ્યું. (૨૧/૩૨)
- જ. મલ્લોની ઘનશ્યામ સાથેની મલ્લયુદ્ધની માગણી સાંભળી રાજાએ કહ્યું : ‘ઘનશ્યામ સાક્ષાત્ ભગવાન છે, ભગવાનને કોઈ હરાવી ન શકે. તેમની સાથેના યુદ્ધમાં તમે નહીં જીતો, માટે આવી હઠ મૂકી દો.’
૨. હનુમાનજીએ કૃત્યાઓનાં હાડકાં ખોખરાં કર્યા. (૨/૩)
- જ. કાલીદત્તના કહેવાથી કૃત્યાઓ બાળપ્રભુને ઉપાડીને આંબાના વન તરફ ગઈ. આંબાના વનમાં હનુમાનજી રહેતા હતા. તેમણે આ જોયું એટલે કૃત્યાઓ પાસેથી બાળપ્રભુને લઈ લીધાં અને તેમનાં હાડકાં ખોખરાં કરી નાખ્યા.
૩. બંને પથ્થર સરયૂમાં તરવા લાગ્યા. (૩૪/૬૧-૬૨)
- જ. સરયૂ પાર કરવા માટે ઘનશ્યામે ખલાસી પાસે જુદા વહાણની માગણી કરી. ખલાસીએ સવાયા પૈસાની માગણી કરી. ઘનશ્યામ સૌને લઈને દૂર કિનારે પડેલા પથ્થરો પાસે ગયા. એક પથ્થર પર સૌને બેસાડ્યા. બીજા પથ્થર પર પોતે રામપ્રતાપભાઈ સાથે બેઠા. બંને પથ્થરને સ્પર્શ કરતાં પથ્થર સરયૂમાં તરવા લાગ્યા.

(વિભાગ - ૨ : યોગીજી મહારાજ, વીસમી આવૃત્તિ - જાન્યુઆરી, ૨૦૧૬)

પ્ર.૭ નીચે આપેલાં અવતરણો કોણ, કોને અને ક્યારે કહે છે તે લખો. (કુલ ગુણ : ૮)

■ નોંધ :- કોણ કહે છે ૧ ગુણ, કોને કહે છે ૧ ગુણ, ક્યારે કહે છે ૧ ગુણ.

૧. “યોગીજી મહારાજનું સન્માન એ ભારતીય સંસ્કૃતિના સાચા સનાતનીનું સન્માન છે.” (૩૦/૪૫)
- ⇒ શ્રી હિતેન્દ્રભાઈ દેસાઈ - સભાજનોને
- ⇒ અમદાવાદના ટાગોર હોલમાં યોગીજી મહારાજનું અભિવાદન કરતા
૨. “નાના ઝીણા ભગતને કહો કે જમી લે.” (૧૨/૧૭)
- ⇒ દરબાર સાહેબ - સદ્ગુરુ કૃષ્ણચરણદાસજીને
- ⇒ દરબારના કહેવા છતાં અન્નકૂટના દિવસે ઝીણા ભગત જમ્યા નહીં. તેથી દરબારે કૃષ્ણચરણદાસજીને વિનંતી કરતા કહે છે.
૩. “તમો તેમના પર હાથ મૂકો. તમારા જેવા ગુણ આવે.” (૩૩/૫૦)
- ⇒ શાસ્ત્રીજી મહારાજ - યોગીજી મહારાજને
- ⇒ નારાયણસ્વરૂપદાસજીની પ્રમુખ તરીકે વરણી કરી. તે સમયે કહે છે.

પ્ર.૮ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. (કુલ ગુણ : ૪)

■ નોંધ :- અડધા સાચા જવાબનાં ગુણ આપવા નહિ.

૧. યોગીજી મહારાજ કેટલા સંતો સાથે જૂનાગઢ છોડી નીકળ્યા ? (૧૩/૧૮)
- જ. યોગીજી મહારાજ સાત સંતો સાથે જૂનાગઢ છોડી નીકળ્યા.
૨. કુબેરભાઈએ શાસ્ત્રીજી મહારાજને શું વિનંતી કરી ? (૧૮/૨૭)
- જ. ‘દયાળુ ! આપ ભાવનગર પધારો તો અમને સૌને સત્સંગનું સુખ મળે.
૩. યુવકો માટે યોગીજી મહારાજ શું કહેતા ? (૨૬/૩૬)
- જ. ‘યુવકો મારું હૃદય છે.’
૪. ઝીણાભાઈના માતા-પિતાનું નામ શું હતું ? (૧/૧)
- જ. ઝીણાભાઈના માતાનું નામ પુરીભાઈ પિતાનું નામ દેવચંદભાઈ હતું.

પ્ર.૯ નીચે આપેલ વિષય માટે સૂચના મુજબ છ સાચા ક્રમ નંબર તથા તે સાચા ક્રમ નંબરને યથાર્થ ઘટનાક્રમ પ્રમાણે ગોઠવો. (કુલ ગુણ : ૬)

નોંધ : (૧) ફક્ત સાચા નંબરો: જવાબમાં આપેલ અંક કોઈપણ ક્રમમાં લખેલ હોય પણ તમામ અંક સાચા હોય તો જ સંપૂર્ણ ૩ ગુણ આપવા અન્યથા એક પણ ગુણ ન આપવો. (૨) યથાર્થ ઘટનાક્રમ: ઘટનાક્રમ ઉકેલપત્ર પ્રમાણે હોય તો જ સંપૂર્ણ સાચું ગણી ૩ ગુણ આપવા અન્યથા એક પણ ગુણ ન આપવો.

વિષય : પરાભક્તિ (૨૦/૨૯-૩૦)

(૧) ફક્ત સાચા નંબરો :

૨	૪	૭	૮	૧૦	૧૨
---	---	---	---	----	----

(૨) યથાર્થ ઘટનાક્રમ :

૭	૮	૧૨	૧૦	૪	૨
---	---	----	----	---	---

સૂચના : (૧) ફક્ત સાચા નંબરોમાં તમામ છ નંબરો સાચા હશે તો જ ૩ ગુણ મળશે. (૨) યથાર્થ ઘટનાક્રમ પણ સંપૂર્ણ સાચો હશે તો જ ૩ ગુણ મળશે. અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

પ્ર.૧૦ નીચે આપેલા પ્રસંગોમાંથી કોઈ પણ એક પ્રસંગ ઉપર પંદર લીટીમાં ટૂંકનોંધ લખો. (વર્ણનાત્મક) (કુલ ગુણ : ૫)

ટૂંકનોંધના મુદ્દા હાઈલાઈટ કરેલા છે. એટલા મુદ્દાનો સમાવેશ કરેલો હોય તો પૂરા ગુણ આપવા.

૧. ગુરુભક્તિ (૨૩/૩૩-૩૪) યોગીજી મહારાજ રોજ એક વખત જમે. દર ત્રીજે દિવસે નિર્જળા ઉપવાસ કરે ને ઉનાળાના તાપમાં ગામેગામ ફરતાં ને સેવા કરતા. આથી યોગીજી મહારાજને સારણગાંઠ થઈ હતી. સંવત ૧૯૯૩માં રાજકોટના ડૉક્ટર એસ્પિનોલે યોગીજી મહારાજને ઓપરેશન કરાવવું પડશે તેમ જણાવ્યું. શાસ્ત્રીજી મહારાજની આજ્ઞાથી હીરજીભાઈએ રૂમ રખાવી યોગીજી મહારાજને દાખલ કર્યા. તે વખતે શાસ્ત્રીજી મહારાજ ગોંડલમાં દવા કરાવતા હતા. માગશર મહિનાની કડકડતી ઠંડીમાં વહેલી સવારે શાસ્ત્રીજી મહારાજ ગોંડલથી રાજકોટ આવ્યા ને ઓપરેશન થિયેટરમાં જતાં યોગીજી મહારાજની દૃષ્ટિ શાસ્ત્રીજી મહારાજ પર પડતાં જ સૂતાં સૂતાં પ્રણામ કર્યા. શાસ્ત્રીજી મહારાજે તેમને આશીર્વાદ આપ્યા. ડૉક્ટરે કુશળતાપૂર્વક ઓપરેશન પૂરું કર્યું. યોગીજી મહારાજની રૂમમાં ટેબલ પર હરિકૃષ્ણ મહારાજની મૂર્તિ પધરાવેલી નીચે હરિભક્તો બેસી ગયેલા. શાસ્ત્રીજી મહારાજ ખુરશીમાં બેસી માળા ફેરવતાં હતા. બે કલાકે ભાનમાં આવતાં જ યોગીજી મહારાજે શાસ્ત્રીજી મહારાજને હાથ જોડ્યા અને પાસે બેઠેલા હરિભક્તને પૂછ્યું ‘શાસ્ત્રીજી મહારાજને દૂધ પાચું ?’ યોગીજી મહારાજની શાસ્ત્રીજી મહારાજ સાથેની એકતા ને ગુરુભક્તિ જોઈ આશ્ચર્યચકિત થયેલા ડૉક્ટર એસ્પિનોલને થયું, આ યોગીપુરુષ બેભાન નહિ પણ દિવ્ય સમાધિમાં હોવા જોઈએ, તો જ જાગ્રત થતાં ગુરુજીને સંભારે. કારણ કે તે વખતે યોગીજી મહારાજ શાસ્ત્રીજી મહારાજની સેવામાં હતા અને રોજ તેમને દવા સાથે દૂધ પાતા હતા, તે અહીં સાંભરી આવ્યું. કેવી એકતા ! કેવી ગુરુભક્તિ !
૨. આદર્શ વિદ્યાર્થી (૪/૪-૫,૭) જીણાભાઈ ભણવામાં બહુ હોશિયાર દરેક ધોરણમાં પહેલો જ નંબર આવે, ઈનામ પણ બહુ મળે. વર્ગમાં સૌથી હોશિયાર જીણાભાઈ. શિક્ષક દાખલા ગણાવે, ત્યારે જીણાભાઈ તો ઘડીકમાં દાખલો ગણી લે. ગણીને તરત જ પાટી ઊંધી વાળી દે. બાજુમાં બેઠેલા ઠોઠ નિશાળિયા હળવેથી જીણાભાઈને પૂછે, પણ જીણાભાઈ ચૂપચાપ બેસી રહે કાંઈ બોલે નહીં. કોઈ વિદ્યાર્થી જીણાભાઈને મારવાનું કહે, તો જીણાભાઈ નીડરપણે કહી દે : ‘તમે ગણોને! મારું ખોટું હશે તો તમારું પણ ખોટું પડશે.’ બીજા બાળકો જીણાભાઈની પાટીમાંથી જોઈ લે, ચોરી કરીને લખી લે, તે જીણાભાઈને ગમે નહિ, જીણાભાઈ તો કહે : ‘ચોરી કરીને બીજાની પાટીમાંથી ન લખાય, બીજામાંથી ચોરી કરીએ તો ભગવાનને છેતર્યા કહેવાય.’ આમ, જીણાભાઈ બધાને ભણી-ગણીને હોશિયાર થવા શીખવે, પણ ચોરી ન કરવા દે.

પ્ર.૧૧ નીચે આપેલાં વાક્યોનાં કારણો જણાવો. (બે થી ત્રણ લીટીમાં જ) (કુલ ગુણ : ૬)

૧. પ્રથમ મિલન વખતે શાસ્ત્રીજી મહારાજ જીણા ભગત પર અતિશય પ્રસન્ન થયા. (૧૦/૧૩,૧૫)

જ. પ્રથમ મિલન વખતે જીણા ભગતે શાસ્ત્રીજી મહારાજને ગુણાતીતાનંદ સ્વામીની પ્રસાદીની માળા અને તુંબડી ભેટ ધર્યા. આથી શાસ્ત્રીજી મહારાજ જીણા ભગત પર અતિશય પ્રસન્ન થયા.

૨. કરસનસંગ બાપુએ યોગીજી મહારાજને કોઈ યુવાન સાધુને સાથે લાવવાનું કહ્યું. (૧૭/૨૪)

જ. યોગીજી મહારાજની સાથે જોળી માગવામાં વૃદ્ધ અને અંધ સાધુ ભગવતસ્વરૂપદાસજી હતા. તેમના માર્ગમાં ખાડો કે પથ્થર ન આવે તેની કાળજી રાખવાની લોકોએ આપેલું સીધું જોળીમાં ઠાલવવાનું, સ્વામીને જાળવીને રસ્તે ચલાવે. આવી મુશ્કેલીઓ પડતી જોઈને કરસનસંગ બાપુએ યોગીજી મહારાજને કોઈ યુવાન સાધુને સાથે લાવવાનું કહ્યું.

૩. ધારી મંદિરની તમામ સેવા જીણાભાઈએ સંભાળી લીધી. (૬/૭-૮)

જ. મંદિરની સેવા કરતા મોહનકાકા વૃદ્ધ થયા હતા. વારંવાર માંદા પડતાં તેથી ઠાકોરજીની સેવા બરાબર થાય નહીં. તેઓ કોઈ સારી સેવા કરનાર ભગતની શોધમાં હતા. તેમની નજર જીણાભાઈ ઉપર ઠરી. તેમણે જીણાભાઈને પૂછ્યું તો તેમણે હા પાડી અને મંદિરની તમામ સેવા ઉપાડી લીધી.

(વિભાગ - ૩ : કિશોર સત્સંગ પ્રારંભ, એકવીસમી આવૃત્તિ - માર્ચ, ૨૦૧૯)

પ્ર.૧૨ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. (કુલ ગુણ : ૪)

❧ નોંધ :- અડધા સાચા જવાબના ગુણ આપવા નહિ.

૧. બાલભક્તના પિતા તેને શું કરવાની ના કહેતા ? (૬/૧૦)
- જ. બાલભક્તના પિતા તેને સ્વામિનારાયણનું નામ લેવાની ના કહેતા.
૨. શું કરવાથી ભગવાન રાજી થાય ? (૧/૧)
- જ. મંદિરે જવું, ભગવાનનાં દર્શન કરવાં, સંતોનાં દર્શન કરવા અને સંતોની સેવા કરવાથી ભગવાન રાજી થાય.
૩. આપણે બાળમંડળની સભામાં શા માટે જવું જોઈએ ? (૨૧/૪૬)
- જ. મનને પવિત્ર રાખવા માટે આપણે દર અઠવાડિયે બાળમંડળની સભામાં જવું.
૪. વજીબાને ઘેર જઈ મહારાજે શું કહ્યું ? (૨૨/૪૮)
- જ. અમને તમારે ત્યાં એક રાત રહેવા દો, અમે કાંઈ માંગીશું નહીં.

પ્ર.૧૩ નીચે આપેલાં વિધાનોમાં ખાલી જગ્યા પૂરો. (કુલ ગુણ : ૪)

❧ નોંધ : બંને જવાબ સાચા હોય તો જ ગુણ આપવા.

૧. ડભાણ, મૂળજી ભક્ત (૧૫/૨૮) ૨. દીકરી, જમાઈ (૧૯/૪૨)
૩. સાડા ચાર હજાર, એક હજાર (૧૧/૨૧) ૪. ભજન, મૂર્ખ (૧૬/૩/૩૫)

પ્ર.૧૪ આપેલા વિકલ્પોમાંથી ફક્ત સાચા વિકલ્પોની આગળ આપેલા ચોરસ ખાનામાં ખરાની (✓) નિશાની કરો.
(કુલ ગુણ : ૮)

❧ નોંધ :-એક કે એકથી વધારે વિકલ્પ સાચા હોઈ શકે. તમામ સાચા વિકલ્પ આગળ જ ખરાની નિશાની કરી હશે તો જ પૂર્ણ ગુણ મળશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

- (૧) ૧, ૨ (૮/૧૫) (૨) ૩ (૧૦/૧૮) (૩) ૨, ૩ (૭/૧૧) (૪) ૨ (૨૨/૪૮)

પ્ર.૧૫ નીચે આપેલા કીર્તન / અષ્ટક / શ્લોકની ખૂટતી કડીઓ પૂરી કરો. (કુલ ગુણ : ૮)

❧ નોંધ :- કીર્તન / અષ્ટક / શ્લોક અડધા સાચા હોય તો એક (૧) ગુણ આપવો.

૧. શાસ્ત્ર સકળનો સાર પરમ એ, બ્રહ્મ અને પરબ્રહ્મ : જય જય બ્રહ્મ અને પરબ્રહ્મ ... જય જય
મૂળ અક્ષર એ બ્રહ્મ અનાદિ, ગુણાતીતાનંદ; જય જય ગુણાતીતાનંદ. (૨૩/૫૦)
૨. કરી કાઠા ઘઉંની પોળી, મેલી ધૃત સાકરમાં બોળી, કાઢ્યો રસ કેરીનો ઘોળી ...
ગળ્યા સાટા ઘેબર ફૂલવડી, દૂધપાક માલપૂઆ કઢી, પૂરી પોચી થઈ છે ઘીમાં ચઢી (૧૨/૨૨)
૩. શ્રી હરિ જય જય જયકારી અક્ષરધામના ધામી તમે છો,
પુરુષોત્તમ પરબ્રહ્મ હરિ છો, ભક્તજનોના ભવભય હારિ ... શ્રી હરિ. (૩/૪)
૪. મુક્ત અનંત સુપૂજિત, સુંદર સાકારમ્ (૨) સર્વોપરી કરુણાકર (૨) માનવ તનુધારમ્ જય સ્વામિનારાયણ,
પુરુષોત્તમ પરબ્રહ્મ, શ્રીહરિ સહજાનંદ, (૨) અક્ષરબ્રહ્મ અનાદિ (૨) ગુણાતીતાનંદ (૮/૧૭)

પ્ર.૧૬ ‘કોઈ ભગવાન સંભારે’ (૧૬/૨/૩૨-૩૩) - ‘સ્વામીની વાત’ પૂરી કરી તેનું નિરૂપણ લખો. (પંદરેક લીટીમાં)
(કુલ ગુણ : ૫)

❧ નોંધ :- સ્વામીની વાત પૂરી લખી હોય તો - ૧ ગુણ, નિરૂપણના - ૪ ગુણ.

“કોઈ ભગવાન સંભારે તેની સેવા મારે કરાવવી ને તેનાં લૂગડાં મારે ધોવરાવવાં ને તેને મારે બેઠાં ખાવા દેવું.”
જે માણસ ભગવાન ભજે છે તેની બધી ચિંતા ભગવાન માથે લઈ લે છે. કોઈ આખો દિવસ ભગવાન ભજે તો તેને ખાવા-પીવાનું તથા કપડાં પણ ભગવાન આપે પણ ભગવાનમાં વિશ્વાસ હોવો જોઈએ. ગુણાતીતાનંદ સ્વામીના શિષ્ય બાળમુકુંદ સ્વામી આ વાત ચલાળાના મંદિરમાં બોલ્યા. ત્યારે કેટલાક શિષ્યો કહે : ‘આપણે રસોઈ ન બનાવીએ ને બેઠાં બેઠાં ભજન કર્યા કરીએ તો કાંઈ જમવા મળે ? ભગવાન કાંઈ જમવાનું આપી જાય ? માટે આ વાત સાચી લાગતી નથી.’ બાળમુકુંદ સ્વામી કહે : ‘આ વાત સાચી જ છે. આપણે સૌ ભજન કરીએ તો ભગવાન ખાવા આપે જ. ચાલો, સૌ ભજન કરવા

માંડીએ, કોઈ શંકા ન કરશો. આ વાત સાચી જ છે, માટે ભગવાન ખાવા આપશે જ. સૌ સવારથી ભજન કરવા બેસી ગયા. અગિયાર, સાડા અગિયાર થયા પણ કાંઈ ખાવાનું આવ્યું નહીં. કેટલાકને શંકા થઈ. સ્વામી કહે કે ‘કોઈ મૂંઝાશો નહીં, ભજન કરવા માંડજો.’ બરાબર બાર વાગ્યે એક હરિભક્ત ગાંઢિયા, ગોળપાપડી, લાડુ વગેરે લઈ આવ્યા ને સ્વામીને કહે : ‘આ ચોખ્ખો નાસ્તો છે તો ધરાવીને સૌ સંતોને જમાડો.’ સ્વામીએ સંતોને કહ્યું : ‘જુઓ, ભગવાને જમવાનું મોકલ્યું ને ?’ હરિભક્તને પણ પૂછ્યું કે ‘તમે અહીં ક્યાંથી ?’ તેમણે કહ્યું કે ‘મારા દીકરાની જાન લઈને અમે અમરેલી જતા હતા. અત્યારે જમવાનો સમય થયો તેથી ગાડાં છોડી અમે ઝાડ નીચે જમવાની તૈયારી કરતા હતા ત્યાં ગામના માણસ નીકળ્યા. તેમણે કહ્યું કે સ્વામી મંદિરમાં છે. તેથી અમને થયું કે સંતોને જમાડીને જમીએ’. આમ, ભજન કર્યું તો ભગવાને જમવાનું મોકલ્યું. ભજન કરવાથી ખૂબ લાભ થાય છે.

પ્ર.૧૭ ‘ભાલની બીબડી’ (૧૪/૨૫-૨૭) - પ્રસંગના ફક્ત મુખ્ય પાંચ મુદ્દા (વાક્યના સ્વરૂપમાં) લખો.

(સળંગ વર્ણન કરવાનું નથી) (કુલ ગુણ : ૫)

નોંધ :- આ પ્રમાણે જ વાક્ય લખ્યાં હોય તેવું જરૂરી નથી. પરીક્ષાર્થીઓએ પોતાની રીતે મુખ્ય પાંચ વાક્યો લખ્યાં હોય અને પ્રસંગ પૂર્ણ થતો હોય તો ગુણ આપવા જ.

૧. ભગવાન દયાળુ હોવાથી જે કોઈ પ્રેમથી થોડી પણ સેવા કરે પછી તે હિંદુ, મુસલમાન, ખ્રિસ્તી, પારસી, સ્ત્રી, પુરુષ કે બાળક હોય, સૌનું કલ્યાણ કરે છે.
૨. ભાલ દેશના સોઢી ગામમાં રહેતી મુસલમાન બાઈએ પોતાના આંગણામાં ખુદાને માટે બાવળિયો ઉછેર્યો હતો.
૩. ફરતાં ફરતાં શ્રીજીમહારાજ આ ગામના પાદરે આવીને નાહવા રોકાયા ત્યારે સુરાખાયરને દાતણ લઈ આવવાનું કહે છે.
૪. સુરાખાયરે બીબી પાસે દાતણ માંગતાં તેણે કહ્યું ‘આ દાતણ તો ખુદાને માટે છે અને એ જો ખુદા હોય તો હું જાતે દાતણ આપવા આવું.’
૫. દાતણ આપતાં તેણે મહારાજને પ્રાર્થના કરી કે ‘મને અંત સમયે તેડવા આવજો’ અને તેનો દેહ પડવાનો થયો ત્યારે મહારાજ દાતણ લઈને આવ્યા અને બીબીને અક્ષરધામમાં લઈ ગયા.

❧ સમાપ્ત ❧